

підвищення загрози реалізації місії підприємства, або навпаки, можуть свідчити про розширення можливостей підприємства. Такий підхід є ефективним навіть на самих ранніх етапах виявлення кризи, коли за мету ставиться запобігання виникненню або розгортання кризи.

Вітчизняні підприємства, як показує практика, здійснюють активне антикризове управління, що ґрунтується на фінансовому аналізі, що носить реактивний характер, основною метою якого є лише впровадження антикризових заходів. Однак прогресивні підприємства, що успішно функціонують у ринкових умовах, останнім часом дедалі більше дотримуються інтерактивного типу управління, за якого, під час проведення діагностики розглядаються можливості одночасного застосування оперативних і стратегічних заходів.

У практичній діяльності підприємства схильні до застосування методів аналізу, які дозволяють оцінити ризики, фінансовий стан та розробити прогнози з мінімальними витратами часу та коштів. Тому для реалізації функції антикризового управління на підприємстві має бути розроблено системи критеріїв і оцінок, проекти програм моніторингу, що зможуть бути застосовані на підприємствах України.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Завгородня Ю.С., гр. Ф-20м

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **О.П. Близнюк**

Державний біотехнологічний університет

Одним з ключових детермінантів досягнення фінансової стійкості та стабільності підприємства є оптимізація складу та структури капіталу, власних і позикових джерел фінансових ресурсів, а також стратегія управління капіталом підприємства.

Під фінансовою структурою капіталу підприємства розуміють співвідношення між власним і позиковим капіталом. Власний і позиковий капітал мають певну відмінність, яка впливає з різних рівнів їх доходності та ризику для власників цього капіталу. Оцінка та порівняння вартості різних елементів капіталу дають можливість сформулювати його оптимальну структуру.

Питання оптимізації структури капіталу підприємств із метою мінімізації його середньозваженої вартості, максимізації рентабельності активів і власного капіталу, підвищення ринкової вартості підприємств та

ефективності їх фінансово-господарської діяльності залишаються актуальними й вимагають подальшого дослідження. Теоретичні та методичні аспекти оптимізації структури капіталу підприємств із метою мінімізації його вартості, максимізації рентабельності та ринкової вартості корпорацій досліджували у своїх працях такі зарубіжні та вітчизняні вчені-економісти: Ф. Модільяні, М. Міллер, С. Майєрс, Н. Майлуф, Ю. Брігхем, Л. Гапенський, Р. Брейлі, Г. Марковиць, У. Шарп, Дж. Тобін, С. Росс, І.А. Бланк, М.В. Грідчина, В.В. Ковальов, Є.С. Стоянова та ін.

Різні теорії щодо формування оптимальної структури капіталу підприємств розроблялися одночасно з теоріями ринкової вартості та середньозваженої вартості капіталу підприємств. Цей зв'язок базується на таких залежностях: мінімізація середньозваженої вартості капіталу сприяє максимальній ринковій вартості підприємства та одночасно оптимізації структури капіталу.

Концепція ціни капіталу підприємства являє собою одну із базових в теорії капіталу, яка ґрунтується на таких залежностях: мінімізація середньозваженої вартості капіталу сприяє максимальній ринковій вартості підприємства та одночасно оптимізації структури капіталу.

Вартість капіталу використовується як вимірник дохідності поточної діяльності підприємства, базовий критерій ефективності фінансових інвестицій, механізм управління структурою капіталу, вимірювання рівня ринкової ціни підприємства.

Маючи можливість залучати фінансові ресурси з різних джерел, підприємства намагаються оптимізувати структуру капіталу таким чином, щоб зменшити його середньозважену ціну, яка є середньою платою компанії за всі джерела фінансування та визначає необхідну норму прибутку фінансово-господарської діяльності підприємства загалом. Зниження ціни капіталу супроводжується зростанням ринкової вартості підприємства, і навпаки.

Таким чином, можна зробити висновок, що оптимальною структурою капіталу вважається таке співвідношення між власним і позиковим капіталом, яке забезпечить оптимальне поєднання ризику і дохідності для підприємства, максимізує його ринкову вартість, забезпечить високий рівень платоспроможності та фінансової стійкості.

Необхідно зазначити, що фінансова стійкість та інвестиційна привабливість підприємства залежить від його фінансового потенціалу, який визначається обсягом і структурою власних, позичених та залучених фінансових ресурсів. Підвищення рівня фінансової стійкості та інвестиційної привабливості залежить від раціональності управління фінансовим потенціалом підприємства, наявності достатнього обсягу

власних коштів і формування оптимальної структури капіталу, що можливе лише за умови рентабельної роботи суб'єкта підприємництва.

Таким чином, ключовими критеріями оптимізації фінансової структури капіталу підприємства є такі: урахування вартості різних частин капіталу (власного та позикового), що впливають на норму валового та чистого прибутку підприємства; використання ефекту фінансового левериджу, тобто ефективності залучення позикового капіталу з погляду його впливу на рентабельність власного капіталу через податкову економію та перевищення валової рентабельності активів над сплатою відсотків за позиковий капітал; оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації вартості власного капіталу, вартості позикового капіталу та середньозваженої вартості загального капіталу; досягнення оптимального (мінімального) рівня фінансового ризику; використання основних правил фінансування: «вертикального» та «горизонтального»; забезпечення запасу фінансової міцності підприємства; дотримання визначених рівнів ліквідності, плато- і кредитоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності, ділової активності підприємства тощо.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В ІНСТРУМЕНТИ ФОНДОВОГО РИНКУ

Іванюта М.О., асп.

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **О.П. Близнюк**
Державний біотехнологічний університет

Фінансові інвестиції можуть використовуватися торговельними підприємствами як ефективний інструмент вкладень тимчасово вільного грошового капіталу у високодохідні цінні папери, з яких формується диверсифікований портфель фондових активів у відповідності з розробленою інвестиційною стратегією.

Фінансове інвестування може здійснюватися в таких основних формах: вкладення капіталу в статутні фонди спільних підприємств; вкладення капіталу в дохідні види грошових інструментів; вкладення капіталу в дохідні види фондових інструментів. Остання форма фінансових інвестицій є найбільш масовою та перспективною. Вона характеризується вкладенням коштів в різноманітні види цінних паперів, які вільно обертаються на фондовому ринку: пайові цінні папери, які засвідчують право власності (акції); боргові цінні папери,